

Paraisten vesihuoltolaitos
Jonas Nylund, tekninen päällikkö
jonas.nylund@parainen.fi

Viite: Lausuntopyyntö kaupunginhallitukselle osoitettuun oikaisuvaatimukseen 22.5.2023 kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaoston päätöksestä 26.04.2023 § 28, 1524/14.05.00/2022

Asian tausta

Kiinteistö Oy Pargas Affär Fastighets Ab (jäljempänä yhtiö) on jättänyt kaupungille 3.11.2022 päivätyn korvausvaadekirjelmän, joka on hylätty kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaoston päätöksellä 26.04.2023 § 28, 1524/14.05.00/2022. Yhtiö on vaatinut päätökseen oikaisua ja vaatii Paraisten kaupunkia/vesihuoltolaitosta korvaamaan yhtiölle aiheutuneet kustannukset.

Saadun selvityksen perusteella yhtiölle on aiheutunut kustannuksia hajuhaitan selvittämisestä yhtiön omistamalla kiinteistöllä. Kustannuksia on aiheutunut mahdollisen hajuhaitan selvittämiseksi tehdyistä tutkimuksista, kuten viemäriputkien huuhteluista, valokuvaamisesta ja asiantuntijapalveluista. Oikaisuvaatimuksessa toistetaan korvausvaatimus vesihuollon virheen perusteella. Yhtiön käsityksen mukaan hajuhaittojen syynä on ollut kolmannen osapuolen aiheuttamat rasvapäästöt ja niistä aiheutuneet tukokset Paraisten kaupungin/vesihuoltolaitoksen jätevesiverkostossa. Yhtiö perustelee väitettään sillä, että Paraisten kaupungin/vesihuoltolaitoksen toteuttaman jätevesiverkoston huuhtelun jälkeen hajuhaitta on kadonnut. Lisäksi asiassa on vedottu peitettyyn kaivoon ja siltä osin kunnossapitovastuun laiminlyöntiin.

Yhtiö vetoaa Paraisten kaupungin/vesihuoltolaitoksen velvollisuuteen huolehtia siitä, että talot, joissa on ravintoloita, on varustettu rasvanerottimella ja että ne toimivat. Yhtiö on vedonnut Paraisten kaupungin/vesihuoltolaitoksen kunnossapitovastuuseen ja siihen, että tämä on laiminlyöty. Näin ollen Paraisten kaupungin/vesihuoltolaitoksen toiminnassa on vesihuoltolain (119/2001) 27 §:ssä tarkoitettu virhe, josta aiheutuneet vahingot on korvattava vesihuoltolain 28 §:n perusteella. Yhtiö vaatii vahingonkorvausta omaisuuteensa kohdistuneista välittömistä vahingoista ja vetoaa vielä siihen, että tämä omaisuus on yksityisessä käytössä eikä vahingonkorvausta voida rajoittaa sopimusehdoin.

Lausunto

Vesihuoltolain 27 §:ssä säädetään virheestä ja 28 §:ssä velvollisuudesta korvata virheestä aiheutuneet vahingot. Vesihuollossa on virhe, kun veden laatu tai toimitustapa tai vesihuoltolaitoksen palvelu ei vastaa sitä, mitä sopimuksen tai säädösten perusteella voidaan edellyttää. Virheenä ei pidetä sellaista vesihuoltolaitoksen palvelun häiriötä tai keskeytymistä, joka aiheutuu vesihuoltolaitoksen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta esteestä, jota sen ei kohtuudella voida edellyttää ottavan huomioon toiminnassaan ja jonka seurauksia se ei kaikkea huolellisuutta noudattaen olisi voinut välttää tai voittaa.

Jos vesihuollossa on virhe, vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vesihuollossa olevasta virheestä henkilölle taikka yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitetulle ja vahinkoa kärsineen pääasiassa sellaiseen tarkoitukseen käyttämälle omaisuudelle aiheutuneen vahingon. Ennen vahingon ilmenemistä tehdyn sopimuksen ehto, joka rajoittaa vahinkoa kärsineen oikeutta korvaukseen tämän momentin nojalla, on mitätön. Vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vesihuollossa olevasta virheestä asiakkaalle aiheutuvan taloudellisen vahingon. Välillisen vahingon vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko aiheutuu huolimattomuudesta laitoksen puolella.

Vesihuoltolaitoksen palveluiden ja toiminnan mahdollista virhettä arvioitaessa on otettava huomioon myös vesihuoltolaitoksen yleiset toimitusehdot. Vesihuollon yleisissä toimitusehtojen kohdassa 7.7 on todettu laitoksen korvausvelvollisuudesta, kohdassa 7.9. yleiseen viemäriin johdettavan veden määrän ja laadun rajoituksista, kohdassa 7.10 asiakkaan vastuusta ja ilmoitusvelvollisuudesta, luvussa 8 kiinteistön vesihuoltolaitteistosta ja erityisesti kohdassa 8.6 asiakkaan velvollisuuksista. Kiinteistön vesihuoltolaitteistot ja liittämiskohta puolestaan määritellään luvussa 1.

Tässä asiassa on huomioitava se, että yhtiö vaatii korvattavaksi sellaisia kuluja, jotka koskevat asian selvittämistä. Yhtiölle on aiheutunut kuluja, kun se on pyrkinyt selvittämään oman kiinteistönsä vesi- ja viemärlaitteiston (kvv-laitteiston) ja tonttijohdojen kuntoa. On selvää, että yhtiö vastaa vesihuollon asiakkaana liittämiskohtaan jälkeen kiinteistönsä vesi- ja viemärlaitteistoista ja niihin kuuluvista tonttijohdoista. Asiakkaan on myös säännöllisesti tarkastettava ja kunnossapidettävä kiinteistökohtaiset kvv-laitteensa. Yhtiö on todennut, ettei sen kvv-laitteista tai tonttijohdoista ole löydetty mitään vikoja.

Kyse ei siis ole yhtiölle aiheutuneen omaisuusvahingon korvaamisesta, vaan tosiaankin väitetyn virheen etsimisestä aiheutuneiden kulujen korvaamisesta eli lähinnä taloudellisen vahingon korvaamisesta tilanteessa, jossa kulut ovat aiheutuneet ennen kuin Paraisten kaupungille/vesihuoltolaitokselle on edes ilmoitettu vesihuoltolaitoksen palveluiden ja toiminnan mahdollisesta virheestä. Selvyden vuoksi todetaan, että asiakas on velvollinen viipymättä ilmoittamaan laitokselle tonttijohdoissa sekä laitoksen laitteissa havaitsemistaan vioista ja vuodoista.

Taloudelliset vahingot ovat vesihuoltolain 28 §:n toisen momentin nojalla korvattavia, jos kyse on vesihuoltolaitoksen virheestä ja virhe tai vahinko on aiheutunut huolimattomuudesta laitoksen puolella. Taloudellisten vahinkojen osalta vastuu on myös yleisten toimitusehtojen perusteella rajoitettua. Yleisten toimitusehtojen mukaan vesihuoltolaitos korvaa vesihuollossa olevasta virheestä vain kuluttajalle aiheutuvan taloudellisen vahingon edellyttäen, että se on aiheutunut huolimattomuudesta vesihuoltolaitoksen puolella. Muille asiakkaille ei korvata taloudellisia vahinkoja. Selvyden vuoksi todetaan, että ainoastaan vesihuoltolain 28 § ensimmäinen momentti, jossa säädetään henkilövahinkojen ja omaisuusvahinkojen korvaamisesta, on pakottavaa lainsäädäntöä kuluttajien ja yksityisen käytön osalta, joten Paraisten kaupunki/vesihuoltolaitos on voinut rajoittaa taloudellisten vahinkojen korvausvastuutaan muiden kuin kuluttaja-asiakkaiden osalta ja näin toimiessaan se on toiminut säädösten mukaisesti.

Saadun selvityksen perusteella asiassa ei ole todettu Paraisten kaupungin/vesihuoltolaitoksen vastuulle kuuluvan verkoston osan, laitteen tai palvelun virhettä. Rantatien viemäri ei ollut tukossa toisin kuin yhtiö on väittänyt. Rantatien viemärit oli tällöin huuhdeltu ja kuvattu. Kaupungin viemäreissä on painumaa, mutta ei siinä määrin, että jätevesiverkosto ei olisi toiminut. Mikäli kyseessä olisi ollut yhtiön väittämällä tavalla rasvan aiheuttama tukos tai este, yhtiö ei todennäköisesti olisi kyennyt johtamaan kiinteistönsä jätevesiä normaalisti vesihuoltolaitoksen verkostoon. Tällaisessa tilanteessa olisi todennäköistä, että myös muut alueen asiakkaat olisivat reklamoineet toimimattomista viemäreistä Paraisten kaupungille/vesihuoltolaitokselle tai siitä, että viemärivereden toimittaminen on joltain osin rajoittunutta. Asiassa ei voida siten todeta, että vesihuollon palvelu olisi virheellistä tai sitä, että vesihuoltolaitoksen toiminta muutoin ei olisi vastannut sitä, mitä säädösten tai sopimusten perusteella voi olettaa. Paraisten kaupunki/vesihuoltolaitos on päinvastoin asiasta tiedon saatuaan ryhtynyt toimenpiteisiin asian selvittämiseksi. Näin ollen voidaan myös todeta, että Paraisten kaupunki/vesihuoltolaitos ei ole laiminlyönyt kunnossapitovelvollisuuttaan tai muutoin toiminut riittämättömällä tavalla.

On myös hyvä todeta, että Paraisten kaupunki/vesihuoltolaitos on toiminut tarkoituksenmukaisesti asettamalla asiakkailleen kiellon johtaa rasvaa viemäriin (yleisten toimitusehtojen kohta 7.9). Vastaavasti asiakkaiden tulee huolehtia siitä, että kiinteistön jätevesilaitteistossa käytettävät erottimet (hiekanerottimet, öljyn- ja bensiinierotin, rasvanerotin, amalgaamierotin) tyhjennetään säännöllisesti siten, että erottimet pysyvät jatkuvasti toimintakuntoisina. Lisäksi erottimet ja niiden hälyttimet tulee huoltaa säännöllisesti, jotta erotinlaitteisto toimii

suunnitellulla tavalla. Erotinten tyhjennyksessä ja huoltamisessa asiakkaan tulee noudattaa myös viranomaisen antamia jätehuoltomääräyksiä (yleisten toimitusehtojen kohta 8.6). Näillä toimenpiteillä on pyritty varmistamaan, ettei rasvasta aiheudu ongelmia viemäreiden toiminnalle. Saadun selvityksen perusteella Paraisten kaupunki/vesihuoltolaitos ei kuitenkaan vastaa asiakkaidensa erottimien tarkistamisesta eikä toimi niiden osalta valvontaviranomaisena, mutta on omissa sopimuksissaan halunnut toimia vastuullisesti ja huolellisesti asettamalla rajoituksia ja ehtoja omissa toimitusehdoissaan.

Joka tapauksessa vahingonkorvausvelvollisuuden syntyminen edellyttää, että korvausperusteena olevan seikan ja vahingon välillä on syy-yhteys. Vahinkoa kärsinyt on velvollinen osoittamaan virheen sekä vahingon välisen syy-yhteyden. Tämä tarkoittaa sitä, että vahingon tulee olla seurausta korvausperusteena olevasta tapahtumasta. Edelleen syy-seuraussuhteelta edellytetään, että korvausperusteena oleva tapahtuma on vahingon välttämätön syy. Ilman tapahtumaa ei syntyisi myöskään vahinkoa. Lähtökohtaisesti syy-yhteydessä on kyse luonnontieteellisen syy-seuraussuhteen arvioimisesta. Viime kädessä arvio on kuitenkin oikeudellinen ja siinä voidaan huomioida muitakin seikkoja, jotka osoittavat vahingon ja korvausperusteen välistä yhteyttä. Lisäksi syy-seuraussuhteelta edellytetään ennalta arvattavuutta.

Yhteenvetona todetaan, että yhtiö ei ole osoittanut, että sille olisi aiheutunut omaisuusvahinkoja. Yhtiölle on aiheutunut oman kvv-laitteistonsa ja tonttijohtojen kunnon selvittelykustannuksia ennen kuin se on vedonnut mahdolliseen virheeseen Paraisten kaupungille/vesihuoltolaitokselle. Yhtiö ei ole näyttänyt toteen Paraisten kaupungin/vesihuoltolaitoksen virhettä eikä myöskään Paraisten kaupunki/vesihuoltolaitos ole kyennyt sellaista omasta toiminnastaan tai palveluistaan toteamaan. Asiassa ei ole siten korvausperustetta ja näin ollen korvausvaatimuksen hylkääminen on perusteltua.

Turussa 22.9.2023

Kunnioitavasti,

Maria Arjonen
tj., juristi, OTM

Laki ja Vesi Oy
Läntinen Rantakatu 37 C 40
FI-20100 Turku

Yhteystiedot:
w. lakijavesi.fi
e. maria.arjonen@lakijavesi.fi
p. 0400 762 016